

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
معاونت آموزشی و امور دانشجویی

معاونت آموزشی
دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی

برنامه آموزشی ضروری کوریکولوم مقطع کارآموزی بخش روانپزشکی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد
دانشکده پزشکی

گروه روانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد
سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

همانگونه که مستحضرهستید یک برنامه آموزشی (curriculum) دارای بخش های زیر است :

۱- پیامد ها (Outcome)

۲- محتوا (Content)

۳- روشهای آموزش دادن و فراگرفتن (Teaching & Learning methods)

۴- روشهای امتحان گرفتن (Assessment methods)

۵- سازماندهی محتوا (Organization of contents)

۱- طول دوره: فعلی: ۴ هفته

به منظور شناخت و آگاهی هر چه بیشتر پزشکان عمومی در مورد تشخیص و درمان اختلالات روانپزشکی پیشنهاد می شود سایکوپاتولوژی، سمیولوژی در دوره فیزیوپاتولوژی تدریس شود و مدت دوره کارآموزی از یک ماه به ۲ ماه افزایش یابد. شایسته است سایکوپاتولوژی در دوره علوم پایه و سمیولوژی در دوره ی فیزیوپاتولوژی گنجانده شود. سه هفته : آشنایی با رویکردهای تشخیصی و درمانی بیماران بستری در بخش و فوریت های روانپزشکی

۲- مدت زمان ساعات مفید آموزشی در طول دوره : ۱۴۴ ساعت در ماه

(۶ ساعت در روز، ۳۶ ساعت در هفته، ۱۴۴ ساعت در ماه)

۳- مدیر مسئول برنامه: دکتر فاطمه بهدانی

۴- اعضای هیئت علمی برنامه:

تعداد کل	۲۸ نفر
استادیار	۱۵ نفر
دانشیار	۷ نفر
استاد	۶ نفر
استخدام رسمی	۸ نفر
پیمانی	۷ نفر
ضریب کا	۱۰ نفر
تمام وقت	۱۳ نفر
پاره وقت	۱۲ نفر

۵- پیامد مورد انتظار (outcomes) از این برنامه آموزشی: هدف کلی:

آشنایی کار آموز با محیط بخش روانپزشکی، شرح وظایف، نحوه صحیح ارتباط با بیماران، پرسنل پزشکی، همراهیان بیمار با رعایت اخلاق پزشکی و آشنایی اولیه با بیماری های شایع روانپزشکی، اورژانسها و روش برخورد با بیماران سر پای و بستری و آشنایی با مراکز سرپایی ترک اعتیاد و پزشکی اجتماعی و اصول بهداشت روانی.

کارآموز بخش روانپزشکی در پایان دوره آموزشی خود باید:

الف- در حیطه دانش:

- اصول مهارت های مصاحبه بالینی و روش های ارتباط مناسب و همدلی را بداند.
- اپیدمیولوژی - اتیولوژی - سایکوپاتولوژی - علائم بالینی - سیر پیش آگهی و رویکردهای تشخیصی اورژانسهای روانپزشکی را بیان نماید.
- اپیدمیولوژی - اتیولوژی - سایکوپاتولوژی - علائم بالینی - سیر و پیش آگهی و رویکردهای تشخیصی اختلالات شایع روانپزشکی، در مقاطع مختلف (کودکی و نوجوانی - بزرگسالی - سالمندی) را بیان نماید.
- مقدمات درمان اختلالات فوق را بیان نماید.
- قابلیت جمع بندی یافته های گرد آوری شده در شرح حال و یافته های فیزیکی و پاراکلینیک (لیست مشکلات بیمار) را داشته باشد.
- آزمون های روان شناختی را بشناسد.
- توانایی دریافت اطلاعات و ثبت آنها براساس اصول علمی در اولین پذیرش بیمار، یادداشت های روزانه و پایان دوره بستری، داشته باشد.

ب- در حیطه مهارت:

History- taking & Physical exam skills: کار آموز در پایان دوره کار آموزی بالینی بایستی قادر به اخذ شرح حال کامل، معاینه فیزیکی و معاینه وضعیت روانی (MSE) هدفمند باشد.

Differential diagnosis skills: توانایی ارائه راهکارهای مناسب براساس فهرست مشکلات فوق جهت رسیدن به تشخیص های افتراقی داشته باشد.

Communication skills: کارآموز باید با مهارت های ارتباطی (گوش دادن، همدلی) که برای ارتباط با بیمار ضروری است آشنا شود و بتواند با بیمار ارتباط برقرار کند.

توانایی انتقال اطلاعات در مورد تشخیص، درمان و پی گیری را با بیمار و همراهیان وی داشته باشد.

توانایی ارائه اطلاعات علمی و کلینیکی را به طور شفاهی و کتبی به سایر دانشجویان و همکاران داشته باشد.

Management skills: توانایی تشخیص اورژانسه‌های روانپزشکی را داشته باشد.

در پایان دوره هر کارآموز بنابر نظر استاد مربوطه، تعدادی شرح حال کامل روانپزشکی از بیماران بستری، سرپائی و اورژانس تکمیل نموده و درمان بیماران را با نظارت اعضای هیئت علمی مشاهده نماید.

ج- در حیطه نگرش: کارآموز باید در موارد زیر نگرش کافی بدست آورد

- اختلالات روانپزشکی در جمعیت عمومی و افراد با بیماریهای طبی شایع است
- اختلالات روانپزشکی به طور موثری با دارو درمانی، درمانهای روانی یا اجتماعی یا هر دو بهبود می یابد.
- اختلالات روانپزشکی در صورت عدم درمان بر کیفیت زندگی، توانایی های شغلی و اجتماعی فرد اثر سوء دارد.
- میل و اشتیاق برای آموختن مطالب جدید و آموزش دادن به سایر دانشجویان و کادر پزشکی داشته باشد.
- صداقت و درستکاری در همه تعاملات و فعالیت ها با بیماران، خانواده بیمار، همکاران و صداقت در جمع آوری و گزارش اطلاعات علمی و کلینیکی داشته باشد.
- احترام به تعاملات، حفظ اسرار، شأن و مقام، عقاید و ارزش ها، فرهنگ و مذهب بیمار، حتی در مواقعی که با ارزش های خود فرد تعارض داشته باشد.
- اخلاق و رفتار حرفه ای را در محیط کار بعنوان یک الگو (مسئولیت پذیری، وقت شناسی، صداقت، قابل اعتماد بودن) حفظ نماید.
- تعهد در مراقبت دلسوزانه از همه بیماران بدون توجه به نوع بیماری، سن، جنس، نژاد، ملیت، مذهب، فرهنگ، وضعیت اقتصادی اجتماعی داشته باشد.
- اهمیت وظیفه شناسی (ترجیح دادن نیازهای بیمار به نیازهای خود) را درک کند.
- نحوه ارتباط و برخورد صحیح با بیمار مطابق موازین اخلاق پزشکی را بداند.

۶- شاخص های تعیین محتوای ضروری (core content) و متدولوژی تعیین محتوای ضروری:

- نیاز جامعه بر اساس نتایج مطالعات آماری
- برنامه مصوب دانشکده پزشکی برای آموزش دوره پزشکی عمومی
- فیدبک از اعضای هیئت علمی، دستیاران، دانشجویان بر اساس نظرسنجی

۷- محتوایی که باید آموزش داده شود و فراگرفته شود تا پیامدهای فوق الذکر حاصل شوند:

ردیف	عنوان درس	نام مدرس
۱	علامت شناسی اختلالات روانی	خانم دکتر فرهودی
۲	علامت شناسی اختلالات روانی	خانم دکتر فرهودی
۳	شرح حال روانپزشکی	خانم دکتر ناهیدی
۴	اورژانسهای روانپزشکی	آقای دکتر ثاقبی
۵	اختلالات شخصیت	آقای دکتر اکبرزاده
۶	اسکیزوفرنی	خانم دکتر اسلام زاده
۷	سایر اختلالات سایکوتیک	خانم دکتر بهدانی
۸	اختلال خلقی	خانم دکتر کامرانی
۹	اختلال اضطرابی و انطباقی	خانم دکتر سلیمی
۱۰	اعتیاد	خانم دکتر سلیمی
۱۱	اختلالات روان تنی (۱)	آقای دکتر فریدحسینی
۱۲	اختلالات روان تنی (۲)	آقای دکتر اکبری
۱۳	اختلالات تجزیه ای	خانم دکتر کامرانی
۱۴	اختلال خواب	خانم دکتر ناهیدی
۱۵	اختلالات شناختی (دلیریوم و دمانس)	آقای دکتر رضایی
۱۶	اختلالات شایع روانپزشکی کودک و نوجوان	خانم دکتر حبرانی
۱۷	اختلالات جنسی	آقای دکتر هاشمیان
۱۸	درمانهای دارویی	خانم دکتر ناهیدی

آقای دکتر مدرس غروی	درمان روانشناختی سوگ	۱۹
دکتر طاهری	مهارت های زندگی (همدلی)	۲۰
دکتر محرری	اخلاق پزشکی	۲۱
دکتر شیبانی	مدیریت استرس	۲۲
دکتر شیبانی	مدیریت زمان	۲۳
دکتر سلطانی فر	تنظیم هیجان و کنترل خشم	۲۴

۸- ارتباط محتوا با بخش :

(توضیح: منظور این است که مشخص شود هر محتوایی در کجا ، در چه زمانی، توسط کدام استاد و با چه روشی قرار است آموزش داده شود. در حقیقت در این قسمت برنامه عملی روزانه که باید در اختیار اعضای هیئت علمی برنامه و کارآموزان قرار گیرد، بر روی کاغذ آورده می شود تا آنها به آسانی در عمل بتوانند برنامه را اجرا و دنبال نمایند.)

نمونه ای از برنامه درسی کارآموزان

تاریخ	ایام هفته	ویزیت بیماران درمانگاه یا بخش		کلینیک ویژه ۱۶-۱۴
		۸-۱۰	۱۰-۱۲ (معرفی بیمار)	
۸/۲۹	شنبه	گزارش صبحگاهی (دکتر کامرانی)	دکتر بهدانی	دکتر چالاکی نیا (۱۳-۱۵) دکتر بهدانی (۱۴-۱۷)
۸/۳۰	یکشنبه	معرفی بیمار سایکوسوماتیک (دکتر اکبری)	دکتر ناهیدی	دکتر ناهیدی (کلینیک ابن سینا) - ۱۵ (۱۷) دکتر سجادی (کلینیک زکریا ۱۵-۱۸)
۹/۱	دوشنبه	گزارش صبحگاهی (دکتر عسکری)	دکتر طلایی	دکتر اسلام زاده (۱۳-۱۵) دکتر اکبری (کلینیک ویژه امام رضا) (۱۶-۱۸)
۹/۲	سه شنبه	ویزیت بخش	دکتر ثاقبی	دکتر کامرانی (۱۴-۱۷)
۹/۳	چهارشنبه	ویزیت بخش	دکتر اسلام زاده	دکتر حیدری (۱۴-۱۷)
۹/۴	پنجشنبه	دکتر کامرانی	دکتر عسکری	
۹/۶	شنبه	گزارش صبحگاهی (دکتر اسلام زاده)	دکتر ناهیدی	دکتر چالاکی نیا (۱۳-۱۵) دکتر بهدانی (۱۴-۱۷)
۹/۷	یکشنبه	معرفی بیمار سایکوسوماتیک (دکتر چالاکی نیا)	دکتر فیاضی	دکتر ناهیدی (کلینیک ابن سینا) - ۱۵ (۱۷) دکتر سجادی (کلینیک زکریا ۱۵-۱۸)
۹/۸	دوشنبه	گزارش صبحگاهی (دکتر ناهیدی)	دکتر حبرانی	دکتر اسلام زاده (۱۳-۱۵) دکتر اکبری (کلینیک ویژه امام رضا) (۱۶-۱۸)
۹/۹	سه شنبه	امتحان	امتحان میان ترم	دکتر کامرانی (۱۴-۱۷)
۹/۱۰	چهارشنبه	ویزیت بخش	دکتر اسلام زاده	دکتر حیدری (۱۴-۱۷)
۹/۱۱	پنجشنبه	دکتر کامرانی	دکتر عسکری	
۹/۱۳	شنبه	گزارش صبحگاهی (دکتر ثاقبی)	دکتر سجادی	دکتر بهدانی (۱۴-۱۷)
۹/۱۴	یکشنبه	معرفی بیمار سایکوسوماتیک (دکتر اکبری)	دکتر فرید حسینی	دکتر ناهیدی (کلینیک ابن سینا) - ۱۵ (۱۷) دکتر سجادی (کلینیک زکریا ۱۵-۱۸)

۹/۱۵	دوشنبه	گزارش صبحگاهی (دکتر بهدانی)	دکتر ثاقبی	دکتر اسلام زاده (۱۳-۱۵) دکتر اکبری (کلینیک ویژه امام رضا) (۱۶-۱۸)
۹/۱۶	سه شنبه	ویزیت بخش	دکتر منطقی	دکتر کامرانی (۱۴-۱۷)
۹/۱۷	چهارشنبه	امتحان عملی	امتحان عملی	دکتر حیدری (۱۴-۱۷)
۹/۱۸	پنجشنبه	امتحان کتبی		

حضور در درمانگاه آموزشی، کلاس درس، گزارش صبحگاهی، معرفی بیمار الزامی است.

۹- روش های ارزیابی تکوینی (formative) دانش، مهارت و نگرش و نحوه بازخورد دادن در طول دوره (بازکرمان ارزیابی و تعداد دفعات آن) در هفته دوم ورود کارآموزان به بخش امتحان شفاهی توسط اساتید جهت بررسی دانش و نگرش و فیدبک به استاد و دانشجو انجام خواهد شد.

۱۰- روش های ارزیابی تراکمی یا نهائی (summative) دانش، مهارت و نگرش بازکرمان و نحوه تعیین قبولی و ردی (Standard- Setting):

امتحان کتبی: امتحان شفاهی میان دوره ۵ نمره و امتحان کتبی پایان دوره به صورت ۳۰ سوال ۴ گزینه ای و یا کوتاه پاسخ در انتهای بخش، حضوری برگزار می شود و ۱۵ نمره به آن تعلق می گیرد.

امتحان عملی

نمره امتحان عملی به صورت زیر محاسبه خواهد شد :

نحوه شرح حال گیری ۵ نمره

نمره مصاحبه ۵ نمره

حضور در درمانگاه و بخش ۵ نمره

تکمیل لاگ بوک ۵ نمره

۱۱- فرآیند اطلاع رسانی این برنامه آموزشی به فراگیران، اعضای هیئت علمی و مسئولین آموزشی و اجرایی دانشکده و دانشگاه چگونه است؟

- سایت دفتر توسعه آموزش پزشکی دانشگاه و بیمارستان روانپزشکی ابن سینا
- برد آموزشی بخش روانپزشکی

۱۲- فرآیند اداره و مدیریت برنامه آموزشی (curriculum management) چگونه است؟

علاوه بر قرار گرفتن برنامه در سایت دفتر توسعه آموزش دانشگاه و بیمارستان، برنامه آموزشی به صورت مکتوب منتشر شده و در ابتدای ورود به اطلاع کارآموزان می‌رسد. مدیر گروه، مدیر برنامه، اعضای هیئت علمی و دستیاران با انجام ارزیابی تکوینی و بازخورد از دانشجویان برانجام برنامه نظارت می‌کند.

۱۳- نحوه ارزشیابی برنامه آموزشی (curriculum evaluation) چگونه است؟

دانشکده پزشکی اجرای برنامه درسی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان را مطابق برنامه مدون و مکتوب با مشارکت دفتر توسعه آموزش پزشکی نظارت می‌کند و با استفاده از روش‌های پایا و معتبر به طور مستمر پایش کرده و نتایج آن را گزارش می‌نماید و با لحاظ نمودن بازخوردها برنامه آموزشی را اصلاح می‌نماید.